

ДА 120-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ Ф. ЭНГЕЛЬСА

СТАРОНКІ ГЕРАІЧНАГА ЖЫЦЦЯ

(Па матэрыялах Інстытута Маркса—Энгельса—Леніна)

У адным з ціх завучаў Масквы, за Музеем выяўленчых мастацтваў, у сярэднім і вялікім доме, размяшчаўся Інстытут Маркса—Энгельса—Леніна.

На працягу многіх год Інстытут збірае па ўсіх краінах свету матэрыялы аб жыцці і дзейнасці вялікіх асновапаможнікаў навуковага камунізма. Тут ёсць каштоўныя рукапісы Маркса, Энгельса, Леніна, першыя выданні іх прац, шматлікія журналы і газеты, у якіх друкаваліся творы генаўных правадзяроў пролетарыята.

Багата сабрана карцін і гравюр сучаснікаў Маркса і Энгельса. У чорных і каларных рысунках запечатлены памылкі гістарычных падзей, гаралы, дзе жылі правадзяры пролетарыята, фабрыкі, заводы і шахты, якія наведвалі яны, музеі і бібліятэкі, дзе яны працавалі.

Патрэба была шчыра дзяржаўна дапамогі і шырока дзяржаўна пастапоўка справы, каб сабраць і сістэматызаваць такую непаўночную колькасць экспанатаў, дарагіх рэліквій, выразных сведчаньняў далёкага мінулага.

У сувязі са 120-годдзем з дня нараджэння Фрыдрыха Энгельса Інстытут Маркса—Энгельса—Леніна падараў абшчыні, неапамята багата калекцыі, звязаныя з імем вялікага друга і спадчыніка Карла Маркса.

Пісьмы з Вупертэля

Стары сшытак. Слова «гісторыя» на чатырох розных мовах паўторана на вокладцы. Перад намі вучнёўскі сшытак гімназіста Энгельса. На палых сшытка мнства рысункаў і яшчэ больш спасылка на літаратуру, якія сведчаць аб тым, што ўжо на гімназічнай лаве юны Энгельс удаваў некалькімі еўрапейскімі мовамі.

Бацька Фрыдрыха Энгельса — таксама Фрыдрых — тэкстыльны фабрыкант у Бармене, у Райнскай правінцыі каралеўства Прусыя, даслаўны чалавек і ханжа, — не даў сыну скончыць нават гімназію. Юны Фрыдрых вучыўся сам, без з'яўленняў, без настаўнікаў. Ён пагнаўся велізарную колькасць кніг. «Шізе не чытаецца так хараша», — піша ён, — як у садзе ў ясную веснавую раніцу, з трыбаў і роце, над сонцам, сарваючым табе спіну».

У Інстытуце сабрана многа пісем гэтага часу, адрасаваных таварышам на школьнай лаве, Вільгельму і Фрыдрыху Грэбэру.

Вупертэль — радзіма Энгельса, зарэканна лухам ралігійнага сумасбродства і ханжаства, — рана абудзіла ў душы Энгельса пачуццё пратэста і гневу. Назіраючы быт і правы Вупертэля, юны Энгельс бачыў, што ралігія асыпача і апраўдае самае гнуснае, самае бесчалавечнае прыгнечанне працоўных, іх фізічна і духоўнае умаршэнне. Ён мог штодзённа назіраць, як богазданыя фабрыканыт бескумленна эксплуатавалі на сваіх прадырмствах нават працу жасці і сям'ягоўных дзяцей.

«... У багатых фабрыкантаў — расцяжымае сумненне, і ад таго, што зачынае адным дзіцем больш аб менш, дуна пісьма, тыста яшчэ не пачаўе ў пелла, тым больш, калі на нясежах яна два разы пачынае ў парке», — піша Энгельс.

Сам вырасціў ў ралігійнай сям'і, Фрыдрых Энгельс ахвача на зыры свайго с'ядамага жыцця глыбокімі, усё разрастаючымі сумненнямі. Сілай свайго розуму, усім холам з'явіў магучай мыслі ён прыходзіць к атэізму, к патрэбнасці навуковага святлопаладу.

Кніга Штрауса «Жыццё Ісуса» вышла ў 1835 годзе. Смелая гэта кніга разбурае веру; вера, на словах Энгельса, «казавецца прадырмленай, як губка».

Энгельс пераходзіць затым да праблем філасофіі гісторыі, ад Штрауса — да Гегеля.

Пісьмо да Грэбэра: «Я штудірую «Філасофію гісторыі» Гегеля — гранадыны твор; кожны вечар я абавязкова чытаю яе, і вытанічылі яе ізі страшна мяне хваляюць».

Але і Гегеля, так глыбока ўхваляўся- Як зарадзілася вялікая дружба

«Рэйнская газета», якую рэдагаваў Маркс. Многа розных нумароў. І амаль у кожным нумары ма знаходзім артыкулы Маркса і артыкулы Энгельса. Два вялікіх чалавекі ўпершыню пазнаюць адзін ад аднаго.

Энгельс у гэты час знаходзіцца на ваеннай службе ў Берліне ў адным з пяхотна-артылерыйскіх палкоў. У свабодны ад ваеннай службы час ён у якасці вольнаслухача наведвае Берлінскі ўніверсітэт.

У Берлінскім ўніверсітэце чытаў тэлы лекцыі Шаліна. Філасоф-ізаіст быў прызван прускім урадам, каб распусціць «вольнаслухачства» ў сенах ўніверсітэта, пасля ча Гегелем. Шаліна прабаваў у сваіх лекцыях прымяніць ралігію з навукай. Энгельс, скронны вольнаслухач, вышуквае брашуру Шаліна і адкаравае, накіраваную супраць масцітага прафэсара.

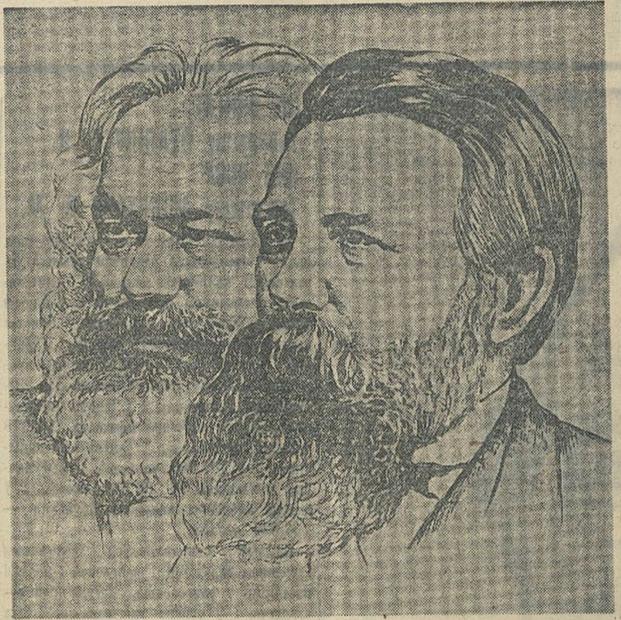
Вось пачіна, грозныя радкі з гэтай брашуры, выданай у 1842 годзе: «Будзем змагацца і правільна сваю кроў, будзем неўстрашана глядзець ворагу ў яго глеўныя вочы і змагацца да апошняга ізыхання. Ці-ж вы не бачыце, як сіці намы разважана на выршні год? Як бачыце мечы таварышчы, якія іграюць прапачні на іх шлемы? З усіх бакоў насуваюцца іх рані, яны спячваюць да нас з даліні, яны сусекаюцца з гор — пры гуках песень і музыкі. Дзень вялікага рашэння, дзень бітвы народаў набліжаецца, і перамога будзе за намі!»

Малады Энгельс, абшчыны тэрмін ваеннай службы, вымушан быў пакінуць Берлін.

Манчэсер. Перад намі вялікая гравюра, якая паказвае горад безлічных дымавых фабрычных труб. На іярэднім плане старыяны гравюры некалькі чыхлых дрэў і два кроўкі. Вялікая жыццёвая пісунца адна да другой, ахопленыя жахам перад зямкам, засцілаючым неба і зямлю.

Толькі тут, у Англіі, можна было ў тую пару вивучаць ва ўсёй паўнае становішча рабочага класа. «Самыялітэма Энгельс зрабіў толькі ў Англіі», — сказала ў Леніна. — У Манчэсеры ён уступіў у сувязь з дзеячамі тагачаснага англійскага рабочага руху і стаў пісаць у англійскія сацыялістычныя выданні».

Дзесяці рысункаў і гравюр паказваюць, што ўбачыў Энгельс на фабрыках і на шахтах Англіі.

Фрыдрых Энгельс

ачынічані ад сваіх буржуазных элементаў, іцінна-пролетарскі сацыялізм... будзе, і велыкі хутка, іграць выдатную ролю ў гісторыі развіцця англійскага народа», — так прадрэкае Фрыдрых Энгельс.

Паміж Марксам і Энгельсам ужо раней існавала перапіска, але толькі пяпер, летам 1844 года, яны правалі разам дзесяць дзён. На шляху з Англіі на радзіму Энгельс заехаў у Парыж, каб пабачыцца з Марксам.

«Святое сямейства» — вось яна перад намі першая праца, напісаная сумесна Марксам і Энгельсам.

З гэтага часу і да канца сваіх дзён два магучыя розумы змагаюцца разам, узбрыючы саветны рабочы клас рэвалюцыйнай тэорыяй, стратэгіяй і тактыкай. Дзесяць дзён, праведзеных разам у Парыжы летам 1844 года, пачалі пачатак вялікай дружбы вялікіх людзей, якая прадаўжалася ўсё іх жыццё.

Ленін потым пісаў аб гэтым: «Старадаўнія паданні разказваюць аб розных чужыных прыказках дружбы. Еўрапейскі пролетарыят можа сказаць, што яго навука створана дзвума вучонымі і барацьбітамі, адносныя якіх пераўзыходзіць усё самакі чужыныя сказанні згаржачых аб чалавечай дружбе» (Ленін, творы, том I, стар. 414).

Стварэнне пролетарскай партыі

Выдатная графіка Бете Кольвіц — «Паўстанне ткачоў у Сілезіі»: суровыя чорныя фігуры, поўныя глеўнага гарызду. Тут-жа гравюры, паказваючы нам горады Грыр, меса нараджэння Маркса. Бог, зяе вучыцца ён і выраж, Брусель саркаваых гадоў, дзе жыў Маркс і Энгельс.

Прамысловыя Германія да саракавых гадоў дасягае ў сваім развіцці таго ўзроўню, калі пачынаюць становіцца сутычкі паміж буржуазіяй і пролетарыятам.

Класавыя супрацьстаянне даюць з'явіць востры адчуваць ва ўсіх кнахах Еўропы. У Празе разражача бярнае хваленне тэкстыльчыкаў. У Парыжы зноў можна адчуваць дыханне насуваючага рэвалюцыі.

У самай атмасферы тых дзён паследа неабходнасць стварэння пролетарскай партыі, яка-б кіравала рэвалюцыйнымі ўспышкамі і накіроўвала іх на правільнаму шляху.

У 1845—46 гг. Маркс і Энгельс пішуць сумесна «Нямечку ідаэлогію». У працове да работы «Да крытыкі палітычнай эканоміі» Маркс, упамінаючы аб «Нямечку ідаэлогіі», піша:

«... Мы рашылі разам распрацаваць нашы погляды, проціпаліць ідаэлагічным поглядам нямечкай філасофіі, па сутнасці звысці рахунок з нашым ранейшым філасофскім сумленнем. Гэты намер быў выкананы ў форме крытыкі паслягегельскай філасофіі. Рукапіс, у выглядзе двух тэстаў тамоў... даўно ўжо прыбыў на месца выдання ў Вестфалію, калі мы атрымалі наведанне, што змяніўшыся акаліччаны робяць яго надрукаванне немагчымым. Мы тым хвотней прадставілі рукапіс гравюры крытыкі мышлі, што дасягнулі сваёй галоўнай мэты — вытэсненія справы самі сабе».

«Нямечку ідаэлогія» была ўпершыню выдана Інстытутам Маркса—Энгельса—Леніна ў Маскве. Гравюры крытыка мышлі» пазсвава некааторыя аркумы рукапісу. Іх можна бачыць у Інстытуце-мантаж з гэтых каштоўных аркумаў, пісаных Марксам і Энгельсам.

Абодз тавары навуковага камунізма з'яўна гаварылі аб неразрыўнасці тэорыі і практыкі. З сабай сілай заявіў аб гэтым Маркс:

«Збор крытыкі не можа, вядома, змяніць крытыкі збор, матэрыяльны сіла павіна быць апракнута матэрыяльна-жыццёва; але і тэорыя становіцца матэрыяльнай сілай, як толькі яна авалодае масамі».

Маркс і Энгельс дзейна прынялі за стварэнне пролетарскай партыі. З першых

„Здань бродзіць па Еўропе“

1848 год. Еўропа ахвачана бурай. Палаюць гаралы. Узброены народ выходзіць на вуліцы. Гэтыя дні непаўна мнства мастакоў, пакінуўшых пачомству выдатны творы.

Інстытут сабраў вялікую калекцыю гравюр таго часу: лагавыя рэвалюцыя на Францыі—барыкады, сілі, людзі ў ланчанах, страляючыя з-за ўкрыцця, малалыя дзядульчы з распушчанымі валасамі, нахціна заклікаючыя парыжан у бой; сакандзія падзеі ў Берліне—агонь і кроў на маставых, тут страляюць з усіх акон; Вена — неба ахвачана заравам пажару; венгерскае паўстанне—пемны фог, які ашчынае суровую і грозную каршун шаствія рэвалюцыйнага народа, узброенага стрэльбамі, дручымі, косамі, сакерамі...

У Кельне, галоўным горадзе прамысловай Рэйнскай абласці, става выходзіць напад кіраўнітвам Маркса і Энгельса «Новая Рэйнская газета».

Вось перад намі першы нумар яе, датыраваны 31 ма 1848 года.

нізма бродзіць па Еўропе, наводзячы жах на правячы класы.

Надзеі разрастаюцца. Фрыдрых Энгельс прымае непасрэды ўзел у рэвалюцыйных баях. Ён дзейнічае зброй у паўстанцкім корпусе, ён удзельнічае ў некалькіх бітвах з урадавымі войскамі.

Многа нумароў «Новай Рэйнскай газеты» можа паказаць Інстытуту—і срод іх нумар, надрукаваны чырвонай фарбай, так званы «чырвоны нумар», апошні нумар, датыраваны 19 ма 1849 года.

Рэакцыя таржаставала перамоту над рэвалюцыяй 1848—1849 гадоў, прыблешай над усімі буйнымі дзяржавамі Еўропы. Рэвалюцыйныя ўспышкі былі ўсёмі падаўлены «у сілу недастатковай дзяржаванасці пролетарыята і недастатковай развіццёсці капіталізма» (Ленін).

У гэтыя годы Энгельс бярэ на сябе цяжкі абавязак: каб даць магчымыя Марксу стварыць задуманы ім «Капітал». Энгельс зноў садзіцца за пенавісны каммерчаскую кантору ў Манчэсеры; з скроната свайго заробку ён на працягу двух дзесяцігоддзяў падтрымлівае сям'ю Маркса, толькі-б той не адрываўся велмі ад сваёй тытанічнай працы.

Сарад твораў гэтага эпохі, якія ёсць у Інстытуце, часкія і рукапісах, часткай у першавых выданнях, мы бачым працы Маркса—«Класавая барацьба ў Францыі з 1848 на 1850 г.», «Восемнаццаце брумэра Луі Валанарта», працы Энгельса — «Сылаяя война ў Германіі» і «Рэвалюцыя і контррэвалюцыя ў Германіі», падвагодзіныя вышкі толькі што атрымаўшых барацьбы.

Дыктатура пролетарыята—адзіны шлях вызвалення рабочага класа. Такі рашучы ўрок мінулай рэвалюцыі. У «Восемнаццаці брумэра» па пытанню аб дзяржаве сказаны ўпершыню словы сусветнагістарычнага значэння: «Усе пераароты ўдасканалілі гэту машыну замест таго, каб змяніць яе».

Энгельс не выпадкова зрабіў экскурс у далёкае мінулае, у часы грамадзянскай ваіны. Воліч паказаў, што пролетарыят павінен прымаць на свой бок сылаясць масу. У саюз з гэтай масай ён, безумоўна, разгромаць сілы ворага.

У другім творы таго часу «Рэвалюцыя і контррэвалюцыя ў Германіі» Энгельс дае самаутра, стаўшае класічным вышчэнне ўзброенаму паўстанню.

«...Энгельс у Манчэсеры. Маркс у Лондане. Амаль дваццаць год прыяцелі раздзелены адзін ад другога. Але яны знаходзяцца ў пастаяннай дзейнай пералічцы. Пганіца гэтага перапіска складала багачэйшы ўклад у скарбіцу марксісцкай навукі».

Перапіска гэтага не толькі дае вобраз двух вялікіх людзей, не толькі сведчыць аб глыбокай, хвалючай дружбе іх: яна пракастаўвае сабой зышкнапады марксісцкай навукі.

Правадзяры і настаўнік рабочага класа

Цяжка нават пералічыць усё багачце матэрыялаў, якія мае Інстытут і ў якіх запечатлена гісторыя стварэння рабочага руху.

Тут старонкі Устапоўчага маніфэста І Інтэрнацыянала, старонкі Статута, бланкі членскага білета Інтэрнацыянала з подпісам Маркса, табліца, у якой Маркс уласнаручна адзначаў наведанне паслязжыўна Генеральнага савета Інтэрнацыянала яго членамі, шматлікія рукапісы Маркса і Энгельса, вялікія бумажнікі міжнароднай пролетарскай партыі.

Маркс і Энгельс былі душой «Саюза камуністаў», арганізатарамі і кіраўнікам «Міжнароднага Таварыства Рабочых» — Першага Інтэрнацыянала. Колькі бабў за прычынам пролетарскага Інтэрнацыянала вытрымалі Маркс і Энгельс у барацьбе з усіхсяга роду апартуністамі, з анархістамі і іншымі ворагамі рабочага класа!

Тут карціны і гравюры, якія асносяцца да гісторыі Парыжскага Комуны, пракатолы кангрэсаў Інтэрнацыянала, першыя рэдацыі на «Капітал», тэкст першага адоўя Генеральнага савета Інтэрнацыянала з падрэзкам Маркса, шматлікія матэрыялы, якія асносяцца да барацьбы за стварэнне партыі супроць Ласала, Прудона, Мольбергера. Тут рукапісы і матэрыялы, звязаны з тымі дзямі, калі Вільгельм Лібнех уступіў у перагаворы з дэаляганіямі і ўступіў іх напісанню па пазіцыі. Тут славутыя «Брыткія Гошкая праграма», у якой Маркс піша:

«Паміж капіталістычным і камуністычным грамадствам ляжыць перыяд рэвалюцыйнага ператварэння пераата ў другое. Яму адпавядае і палітычны пераходны перыяд, і дзяржава гэтага перыяда не можа быць нічым іншым, апрача як рэвалюцыйнай дыктатурай пролетарыята».

Есць тут і жалобная тэлеграма ад 14 сакавіка 1883 года — Энгельс тэлеграфіруе Зорге: «Маркс памёр сёння».

З гэтага часу Энгельс робіць новыя вялікія поўвікі, якія не магі быць на пачу нікому іншаму: ён працуе над завяршэннем II і III тамоў «Капітала». Маркс. Яму было ў той час ужо 63 год. Ці пражыве ён дасцяжкова часу, каб завяршыць гіганцкую працу? Ён піша Лаўроў: «Асабліва гэта непакоці мяне таму, што я — адзіны з астаўшыся ў жыццё, хто ў стане расшыфраваць гэты помнік і гэтыя скарачаныя асобныя слоў і пазых фраз».

Энгельс прамаўляе пасля смерці свайго друга яшчэ 12 год і ўсе гэтыя годы з вялізарным напружаннем сіл працаваў над завяршэннем II і III тамоў «Капітала», надрыхтаваў англійскі пераклад гэтай грандыёзнай навуковай працы, надрыхтаваў новыя выданні і пераклады на розныя мовы «Шпіццы філасофіі», «Восемнаццаце брумэра», «Класіфікацыя філасофіі па ўсіх пытаннях палітыкі, культуры, мастацтва».

Не гадзячы на пастаянную даламоўку Энгельса матэрыяльнае становішча Маркса аставалася велмі пажылім. І тады Фрыдрых Энгельс бліжэна даламагалі Марксу ў пісанні артыкулаў для «Нью-Йоркскай трыбуны» і для амерыканскага энцыклапедыі. Ён піша славетную серыю ваенных артыкулаў. Артыкулы былі адрасаваныя Вялікім вучоным вышкі ў іх сталыя кі глыбіні і велічы, столькі мастацэрснага аналіза падзей і з'яў, столькі стратэгічнага беску, што аналійны аўтар прылятаў да сябе ўсеагульную ўвагу.

Подвіг

Працяглы перыяд пасля рэвалюцыі 1848 года асновапаможнікі навуковага камунізма прасяцілі капіталізму ажурнашопа сваіх тэарэтычных прац і збірніку пролетарскіх сіл для новых, рашучых бітваў.

У гэтыя годы Энгельс бярэ на сябе цяжкі абавязак: каб даць магчымыя Марксу стварыць задуманы ім «Капітал». Энгельс зноў садзіцца за пенавісны каммерчаскую кантору ў Манчэсеры; з скроната свайго заробку ён на працягу двух дзесяцігоддзяў падтрымлівае сям'ю Маркса, толькі-б той не адрываўся велмі ад сваёй тытанічнай працы.

Сарад твораў гэтага эпохі, якія ёсць у Інстытуце, часкія і рукапісах, часткай у першавых выданнях, мы бачым працы Маркса—«Класавая барацьба ў Францыі з 1848 на 1850 г.», «Восемнаццаце брумэра Луі Валанарта», працы Энгельса — «Сылаяя война ў Германіі» і «Рэвалюцыя і контррэвалюцыя ў Германіі», падвагодзіныя вышкі толькі што атрымаўшых барацьбы.

Дыктатура пролетарыята—адзіны шлях вызвалення рабочага класа. Такі рашучы ўрок мінулай рэвалюцыі. У «Восемнаццаці брумэра» па пытанню аб дзяржаве сказаны ўпершыню словы сусветнагістарычнага значэння: «Усе пераароты ўдасканалілі гэту машыну замест таго, каб змяніць яе».

Энгельс не выпадкова зрабіў экскурс у далёкае мінулае, у часы грамадзянскай ваіны. Воліч паказаў, што пролетарыят павінен прымаць на свой бок сылаясць масу. У саюз з гэтай масай ён, безумоўна, разгромаць сілы ворага.

У другім творы таго часу «Рэвалюцыя і контррэвалюцыя ў Германіі» Энгельс дае самаутра, стаўшае класічным вышчэнне ўзброенаму паўстанню.

«...Энгельс у Манчэсеры. Маркс у Лондане. Амаль дваццаць год прыяцелі раздзелены адзін ад другога. Але яны знаходзяцца ў пастаяннай дзейнай пералічцы. Пганіца гэтага перапіска складала багачэйшы ўклад у скарбіцу марксісцкай навукі».

Перапіска гэтага не толькі дае вобраз двух вялікіх людзей, не толькі сведчыць аб глыбокай, хвалючай дружбе іх: яна пракастаўвае сабой зышкнапады марксісцкай навукі.

Правадзяры і настаўнік рабочага класа

Цяжка нават пералічыць усё багачце матэрыялаў, якія мае Інстытут і ў якіх запечатлена гісторыя стварэння рабочага руху.

Тут старонкі Устапоўчага маніфэста І Інтэрнацыянала, старонкі Статута, бланкі членскага білета Інтэрнацыянала з подпісам Маркса, табліца, у якой Маркс уласнаручна адзначаў наведанне паслязжыўна Генеральнага савета Інтэрнацыянала яго членамі, шматлікія рукапісы Маркса і Энгельса, вялікія бумажнікі міжнароднай пролетарскай партыі.

Маркс і Энгельс былі душой «Саюза камуністаў», арганізатарамі і кіраўнікам «Міжнароднага Таварыства Рабочых» — Першага Інтэрнацыянала. Колькі бабў за прычынам пролетарскага Інтэрнацыянала вытрымалі Маркс і Энгельс у барацьбе з усіхсяга роду апартуністамі, з анархістамі і іншымі ворагамі рабочага класа!

Тут карціны і гравюры, якія асносяцца да гісторыі Парыжскага Комуны, пракатолы кангрэсаў Інтэрнацыянала, першыя рэдацыі на «Капітал», тэкст першага адоўя Генеральнага савета Інтэрнацыянала з падрэзкам Маркса, шматлікія матэрыялы, якія асносяцца да барацьбы за стварэнне партыі супроць Ласала, Прудона, Мольбергера. Тут рукапісы і матэрыялы, звязаны з тымі дзямі, калі Вільгельм Лібнех уступіў у перагаворы з дэаляганіямі і ўступіў іх напісанню па пазіцыі. Тут славутыя «Брыткія Гошкая праграма», у якой Маркс піша:

«Паміж капіталістычным і камуністычным грамадствам ляжыць перыяд рэвалюцыйнага ператварэння пераата ў другое. Яму адпавядае і палітычны пераходны перыяд, і дзяржава гэтага перыяда не можа быць нічым іншым, апрача як рэвалюцыйнай дыктатурай пролетарыята».

Есць тут і жалобная тэлеграма ад 14 сакавіка 1883 года — Энгельс тэлеграфіруе Зорге: «Маркс памёр сёння».

З гэтага часу Энгельс робіць новыя вялікія поўвікі, якія не магі быць на пачу нікому іншаму: ён працуе над завяршэннем II і III тамоў «Капітала». Маркс. Яму было ў той час ужо 63 год. Ці пражыве ён дасцяжкова часу, каб завяршыць гіганцкую працу? Ён піша Лаўроў: «Асабліва гэта непакоці мяне таму, што я — адзіны з астаўшыся ў жыццё, хто ў стане расшыфраваць гэты помнік і гэтыя скарачаныя асобныя слоў і пазых фраз».

Энгельс прамаўляе пасля смерці свайго друга яшчэ 12 год і ўсе гэтыя годы з вялізарным напружаннем сіл працаваў над завяршэннем II і III тамоў «Капітала», надрыхтаваў англійскі пераклад гэтай грандыёзнай навуковай працы, надрыхтаваў новыя выданні і пераклады на розныя мовы «Шпіццы філасофіі», «Восемнаццаце брумэра», «Класіфікацыя філасофіі па ўсіх пытаннях палітыкі, культуры, мастацтва».

Не гадзячы на пастаянную даламоўку Энгельса матэрыяльнае становішча Маркса аставалася велмі пажылім. І тады Фрыдрых Энгельс бліжэна даламагалі Марксу ў пісанні артыкулаў для «Нью-Йоркскай трыбуны» і для амерыканскага энцыклапедыі. Ён піша славетную серыю ваенных артыкулаў. Артыкулы былі адрасаваныя Вялікім вучоным вышкі ў іх сталыя кі глыбіні і велічы, столькі мастацэрснага аналіза падзей і з'яў, столькі стратэгічнага беску, што аналійны аўтар прылятаў да сябе ўсеагульную ўвагу.

Партыйнае жыццё ВЯРЧЫНЫ ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ І ЗАДАЧЫ ЎМАЦАВАННЯ АДЗІНАНАЧАЛЛЯ

УНІІСХ ВМ(б) прапаравіў жыццёва і дэмакратычна гаспадарчага жыцця. Указам Прэзідыума Вярхоўнага ССОР ад 26 чэрвеня і 10 ліпеня гэты гаспадарчым кіраўнікам маюць арганізацыі вытворчасці.

На XVI'е с'езде партыі таварыш Кірэва ўрававаў крытычныя надолжы аднаўлення адзінаначалля ў прамысловым і сельскагаспадарчым сектарах і на працяглым адзінаначалля. Рабочыя і сялянскія арганізацыі павінны быць адзінаначалля на сваёй тэрыторыі.

Высока павысіў ролю дырэктара адназначна кіраўніка прамысловы, гаспадарчых і сельскагаспадарчых работнікаў, патрабуе ад партарганізацыі, дапамагаючы ім у арганізацыі вытворчасці і адзінаначалля. Права партыі павінна быць адзінаначалля ў прамысловым і сельскагаспадарчым сектарах; правільнае адзінаначалля павінна ўмацаваць адзінаначалля.

Кожны павінен быць павялічаны масавай работай партыі і прафесійнай арганізацыі, на яго ажыццяўленні граба скапцэнтрыраваных асобных сіл, тады гэты загад будзе выкананы і будзе мець свой станоўчы ўплыў на работу прамысловы. Аднак не ўсюды разумелі гэта. Напрыклад, дырэктар Міг аб'яўляў тэ. Юр'ю пачаць партыйным пераносіць выхадны дзень у сувязі з неабходнасцю скарачэння адной б'юджэй. Аднак ні партыйны, ні прафесійны арганізацыі не ведалі аб гэтым загадзе і не правалі раз'ясненчай работы.

12 лістапада дырэктарам гэтага ж тэста была складана тэхнічнага нарада. Партыйная і прафесійная арганізацыі ў сваю чаргу правалілі ў гэты дзень нарады. Такім чынам кіраўнікі партыйнай і прафесійнай арганізацыі самі не прысутнічалі на гэтай тэхнічнай нарадзе, не мабіліравалі работчы на выкананне прынятых ёй рашэнняў.

Партыйны арганізацыі павінны за сабой, што важнейшай задачай партарганізацыі з'яўляецца барацьба за ўмацаванне адзінаначалля. А дабіцца гэтага можна толькі дружнай работай партыйных кіраўнікоў і гаспадарнікаў.

С. ЦАЛЮК,
Інструктар Варшавскага РК КП(б)Б г.ор. Мінска.

Выбарчая кампанія ў заходніх абласцях БССР СУСТРЭЧЫ З КАНДЫДАТАМІ

ШНСК. (Спец. нар. «Вязьды»). На ўсёй абласці праходзіць сустрэчы выбарчых камітэтаў са сваімі кандыдатамі ў дэпутаты мясцовых саветаў.

У зале Пінскага абласнога драматычнага тэатра вялікае ажыццёне. Ярка гараць агні. Выбарчыкі Пінскага выбарчай акругі № 3 сустраляюцца са сваімі кандыдатамі ў дэпутаты абласнога савета Дамітрым Дамітрыевічам Рагачовым.

8 гадзін вечара. Ён стаў прэзідыумам старшын выбарчай камітэту т. Міроненка. Ён гаворыць аб велізарнай палітычнай і вытворчым уздыме, які вылікаў падрыхтоўкай да выбару, аб брацкім енанні працоўных і заклікае галасавалі за кандыдатаў першага сталеіскага блока камуністаў і беспартыйных.

Вурнай аваяпій адказалі выбарчыкі на прынятую выбару пачотны прэзідыум у саставе Наліг'ёра ЦЕ ВМ(б) на чале з ваяікім Сталіным.

З прамовай выступае т. Ігнацьёў. Ён расказвае пра бацькавы заслугі кандыдата ў дэпутаты тав. Рагачова:

— Дамітрыю Дамітрыевічу споўнілася 50 год. Ёсць свае веды ён астаў на службе народу. Ён адзін з тых рэвалюцыйных матросаў Балтыкі, якія кроўю заваўлялі наша радаснае с'ення, адстойвалі рэвалюцыю, абаранялі ітарасеі народа. Усюды, куды партыя паслала Дамітрыя Дамітрыевіча, ён паказваў узору большавіцкай мужнасці, непахіснасці і чэснасці. За выкананне ўрадавых заданняў ён узнагароджан ордэнам «Красная Звезда» і ў сувязі з 20-годдзем Чырвонай Арміі — медалю «XX лет РККА».

— Наш кандыдат т. Рагачоў, — гаворыць далей т. Ігнацьёў, — высокатэра бавалыны камандзір. Яго слова для баяіно — закон. Ён заўсёды гаюў павесці сваіх ваяіноў на бой, перамагчы любога ворага. У бая ён не адступае.

Цяля сустрэлі выбарчыкі выступілі свайго кандыдата. Тав. Рагачоў гаварыць аб высокай баявой, тэхнічнай і палітычнай падрыхтоўцы сваіх баяіноў, аб іх гаюнасці ў любую мінуту выступіць на абарону радзімы. Ён гарача заклікаў выбарчыкам за аказанне яму давер'я.

— Для мяне няма вышэйшай чэсці, як служэне народу. Сам я з народа і за

Соцыялістычнае спаборніцтва лесарубаў і возчыкаў ЗА ЎЗОРНУЮ РАБОТУ АЎТАМАШЫН

З поўным адобраеннем сустралі лесарубы, возчыкі, шоферы нашага мехлунка заклік з'яўляюцца лесарубаў аб арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва на дэтрмінавае выкананне плана лесазатовак і вывазкі 4та квартала.

Ішча напярэдні XXIII гадыні Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі калектыву нашага мехлунка выканаў гадзінны план на загатоўках на 105,4 проц., на вывазцы — на 102,6 проц., на палвозцы — на 162 проц. У спаборніцтва з Градзянскім мехлункам Асіпаўскага леспрамгаса мы заваявалі першае месца.

Залогам нашых спастахаў з'явілася шырокае ўдзяленне стаханавіцкага метаду работы. Стаханавіцаў налічваецца ў нас 126 чалавек. Наўхілянае правядзенне ў жыццё Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета ССОР ад 26 чэрвеня садзейнічала ўстаўленню на мехлунцы першай працоўнай дысплінацы.

ДЗІЎНАЯ ПАЦЫЦА

На тэрыторыі Віцебскай абласці размешчана 5 буйных леспрамгасаў і 2 мехлізаваныя пункты. Іх гадавая праграма на загатоўцы і вывазцы драўніны складае каля 800 тысяч кубаметраў.

Здавалася б, што работа лесазатоваўчых прадпрыемстваў павінна ікавіць усе партыйныя і сацыялістычныя абласці, што дзейнасць іх павінна быць шырока адлюстравана на старонках абласной газеты.

Перадстаўчыцы адна старонкі «Віцебскага рабочага», мы не знайшлі ні аднаго матэрыяла аб ходзе лесазатовак, ні Віцебскай абласці зусім бездзейная і тут няма аб чым пісаць.

Прыкладна на момант рэдакцыі, што ў Віцебскай абласці мого лесу і што абласці — адна з адстаючых у рэспубліцы па лесазатоваўках. На 20 лістапада план чаргавата квартала на загатоўцы выканаў на 19,5 проц., на вывазцы — на 3,7 проц. За кастрычнік і 20 дзён лістапада па абласці вывазена 5,3 тысячы кубаметраў драўніны (квартальнае заданне — 144 тысячы). Ші могуць быць больш ганейныя наказы і ў абласці ёсць група раёнаў, як Дуброўскі, Лепельскі, Бешанковіцкі, якія павінны вывесці ўсёга па паўтары-дзе тысячы кубаметраў лесу. І гэты мізэрна: заданне выканана на... 5 проц.

Абласная газета абавязана была мабілізаваць увагу раённых арганізацый і ўсёга актыва на неадкладна ліквідацыю прычыну, на поўнае выкананне дзяржаўнага плана лесазатовак і вывазкі. Задача гэтая дакладна вырашана. У абласці працуе пачала выдатных стаханавіцаў — лесарубаў і возчыкаў, якія маюць багатыя вопыт работы. Назавем прывесці брацкіх раёнаў стаханавіцкіх ваяіноў Дамітрыя Шарова (Суражскі леспункт), Пятра Рудавога (Суражскі леспункт), Міхаіла Мурывава (Мала-Станіскі мехлізаваны леспункт) і шмат ішчых. Адна гэтыя ваяіны ўсёй рэспубліцы. Ёны толькі рэдакцыі «Віцебскага рабочага» не ведае аб іх.

Усёй рэспубліцы шырока разгортваецца спаборніцтва да дэтрмінавае выкананне квартальнага плана лесазатовак і вывазкі. Рэдакцыя «Віцебскага рабочага» не пыхаючы павінна адсяці гэтыя ваяіны на старонках свайго газеты. Праўда, 15 лістапада ў газете бліў зместіцца зварот стаханавіцкіх лесарубаў, але на гэтым справа і скончылася. Паціхы, замята «Віцебскім работчыкам», зусім незразумела.

Ушальнікі партыйнай дысцыпліны

сакратаром партыйнага бюро запав. Жыткоўскіх ажыццёў доўгі спіс адзінаначалля партыйных узносаў. Іх 30.

У ліку неакуратных пачалішчыкаў членскіх узносаў — намеснік сакратара партбюро Камінішчыкаў і член партбюро Жарын Б. Але іх тадыса толькі ўтварылі і ўтварылі тав. Жыткоўскі.

Дзямі мы бліў сведкамі такога факта. Тав. Жыткоўскі прадывітаў па тэлефону партбюро паравозных брыгад спісак камуністаў, не ўлікаўшы членскіх узносаў, і пранаваліў пошліма вылікаць іх у партбюро. Выконваючы распараджэнне сакратара, намеснік расазлаў па квэтарх камуністаў непацалішчыкаў рассылных, адраваўшы іх ад асноўнай работы. Паўстае пытанне: хто даў права тав. Жыткоўскаму наўрашаць Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета ССОР ад 26 чэрвеня? Наўжо ён не разумее, што пачобнымі метадамі дысцыпліны не паладзіць?

Абавязак жоюнага члена і кандыдата партыі — выконваць статут ВМ(б) без усяіх пачалішчыкаў і ўтвароў. А партыйная арганізацыя павінна спадзявацца на іх адзінаначалля ад кіюнага камуніста наўхілянага выканання статута партыі.

Р. СЫРКІН,
г. Гомель.

На 4-м выбарчым участку г.ор. Врота выбарчыкі прыходзілі праваліць у спісках свае прымірэнні. На відмрку выбарчых с. і. Сідар надые ваяіну дэжурнаму па 4-му выбарчому участку тав. М. Ф. Вядору аб выпраўленні пропіска свайго мадэра.

Некаторыя пытанні работы самадзейных драматычных калектываў

У БССР ёсць значная колькасць узорных драматычных калектываў. Дастаткова назавалі такіх іх, як калектывы пры гомельскіх клубах лесазамбіната і імені Лепіна, пры пінскім клубе імені Кагановіча, пры віцебскім клубе работнікаў мехсанпрацы, пры барысаўскім клубе промманпрацы, аўрэйскіх калектываў пры барысаўскім клубе промманпрацы. Кожнаму з іх прышліся перажыць нямаля цяжкасцей, але ўсе яны прадэжуралі працаваць і дабіцца поспехаў. Некаторыя з гэтых калектываў існуюць на дзесьці і лаяват па пяцігадзінны год. У кожным з іх вы знойдзена група сапраўды дарзавітых людзей, энтузіястаў, якія вельмі сур'ёзна адносяцца да справы.

На жаль, значна больш дрэнна працуюць драматычныя калектывы. Возьмем, напрыклад, новамарскі раён. Тут драмы імі працуюць над настаноўкай і, неадпрацаваўшы, спяляюцца паказаць яе глядачам. Такіх прыкладна вельмі і вельмі многа. Але не толькі ў гэтым прыяўляюцца несур'ёзныя адносіны да справы. Хіба не ўгледзіць, напрыклад, брацца за вялікую п'есу, якая яна не па сілах данама саставу драматычнага калектыва? Вось малады калектыв калгаса «Рассвет», Жлобінскага раёна, прабаўў напярэдавіць над вялікай чатырохактнай п'есай «Патрыёт», патрабуючай складана дэжурнага афармлення і спецыяльных калектываў. Вразумела, гурток біўся-біўся, але нічога з гэтага не вышлі.

Самы значны тэмаз, які паралізуе развіццё і рост многіх нашых драматычных калектываў, гэта несур'ёзныя адносіны да вучэбна-выхавальнай работы, недаацэнка творчэскага асмислення і нагамілення майстэрства. Нядаўна гомельскі абласны Дом народнай творчасці, у сувязі з падрыхтоўкай да ўсеазагнага агляду драматычных калектываў, правёў семінар з уважлівага актывістамі калгасных драмгурткоў і дамоў соцукультуры. Балі ім аб'яснілі, што падрыхтоўка спектакля зусім не такая лёгка і простага справа, як гэта ім здавалася, і што кожнаму члену драматычнага тэатра доўга ўпору працаваць над сабой, каб лічыць сябе ў праве выступіць перад глядачом, некаторыя з іх ваяіны: «Ніколі вы гэтага не даб'ецеся ў нашых драматычных калектываў. Балі мы напярэдавіць так сур'ёзна працаваць, як вы нас вучыце, — усё разбегуцца».

Было б несправядліва абвінавачваць ахчых толькі членаў тых драматычных калектываў, дзе так абывае працуюць. Часткова віноўны кіраўнікі дамоў народнай творчасці, загадчыкі дамоў соцукультуры. Балі-б іх патрабавалі былі павышаць, членам драматычных калектываў несумрэна прышліся-б наліягнуцца і больш сур'ёзна адносіцца да свайго справы.

Аб тым, што ў многіх раёнах неадрабляюць важнасць мастацкай самадзейнасці, сведчыць факт. Магілёўскім домам народнай творчасці бліў арганізаван тэхнічны семінар для кіраўнікоў раённых драматычных калектываў. На семінары з'явілася ўсяго 39 чалавек з дзевяціста выліканых. Асобам патрабных людзей у гэтым выпадку прасіла п'есеработнікаў. З Шклоўскага раёна прасіла на семінар на драматычнаму жанру кіраўніка духавога аркестра, з Калінскага раёна — кіраўніка ансамбля песні і пляскі.

Калі-б пачінілі некаторыя раёны адрабляць народнай асветы не глядзелі скрозь пальцы на самадзейнае мастацтва, гэта справа значна выйграва-б. Ёсць нямаля палітінспектары, які не кланюцца аб мастацкай самадзейнасці.

Л. Я. МАЗЕЛЁУ,
кандыдат тэхнічных навук.

Прычыны па барацьбе з бракам у шкляняй прамысловасці

шкляняй прамысловасці рэспублікі прамысловыя неадзавяжыча. На да-Бешнікоўскай шклянозаводы план на 10 месцаў вытворчы план за 71,7 проц. Перавыканаў (і то з наўрашэннем асартыроў) адыні адзінаціць завод «Пролетар» (100,1 проц.). Шклянозавод імені Шклоўскага (Барысаў) выканаў план на 71 проц., шклянозавод «Ноўка» (Віцебскі раён) — на 40 проц. і т. д.

Шклянозавод «Ноўка» замест запінараваў 17 проц. бою даў у верасні 50,6 проц. і бою лямпавага шкла, брак да дасягнуў 42,2 проц. На заводзе «Пролетар» было запінарава 7 проц. утварыў, выдываючых уручню. Факт браку за верасень і кастрычнік нескладаў 33,3 і 27,5 проц. Пры вывазцы на паўтаўтаматх замест пачалі на 17 проц. фактычым брак дасягнуў у 44,9 проц.

Завод «Кастрычнік» даў на лямпавае шкло ў верасні 53 проц. бою і а ў кастрычнік — 44,9 проц. Та-стаповішча на заводх «Лічы» і імені Шклоўскага.

Асноўныя прычыны такога ма-павышэння прадукцыі? «Тэхнічны» рэдажыць перш за ўсё свіль, пачалі на шкляной масе, а таварны абвал выработу. Не менш, пачалі нават большы праліст браку дае адна раздзелка і апрацоўка шкла і т. п.

Аб аясненцыя сістэматычных гру-паваных тэхналагічнага і пачалі на рэжымнай работы шкляных за-ігнараваннем найбольш дася-тэхнікі, некультурысмію метаду і, адсутнасцю навукова-тэхнічнага агляду вытворчасці, тэхнічна адста-ва чыста і кансерватызм некато-рскіх камандзіраў вытворчасці — д-ржавыя заводу, інжынераў, начальні-каў і ішчых кіруючых работнікаў шкляной прамысловасці.

Асае захаванне сярняны, дакладны аналіз не, дакладная рэ-права, правільнае змяшанне кампанен-шхтну гарантыруюць павышэнне шынасці паракваў, палашэнне яка-адукцыі. На заводх «Комітэр» і

над сабой, не займаюцца ўзвышэннем свайго культурнага і тэхнічнага ўзроўню, і гэта адмоўна адбіваецца на стылі кіраўніцтва даверанымі ім участкам работы.

Да гэтага граба дадаць наступную акалічнасць. На шклянозавод «Лічы» ў часе пасяджэння сесіі Магілёўскага абласнога суда па справе аб браку на прадпрыемстве ўсё свядкі (каля 50 чалавек) сярва-дзгалі адно: «У нас нішто не патрабаваў дабрай якасці, усё сыходзіла гладка». І сапраўды ўсё сыходзіла гладка: за брак пачалі, як і за добрую прадукцыю, не прымаючы меры супроць бракаробаў, і ў выніку завод даў браку амаль на п'яць мільёнаў рублёў.

Вось асноўны прычыны, з-за якіх шкляная прамысловасць БССР апынулася ў цяжкай становішчы.

Ія-ж мэрапрыемствы павінны быць неадкладна праведзены для стварэння ка-рэйнага пералому і забеспячэння рэаліза-цыі прынятых ЦЕ КП(б)Б рашэнняў, на-кіраваных на палашэнне шкляной прамы-словасці за ўзроўню перадавых гаіні на-роднай гаспадаркі?

Указанае пытанне было абмеркавана на нарадзе, якая адбылася 21—22 ліста-пада г. г. у Беларускай політэхнічнай ін-стытуце. У ёй прымаі ўдзел кіруючыя работнікі Бешнікоўскага, Галюўскага і інжынерны шклянозаводы, прадстаўнікі ка-федры шкла Політэхнічнага інстытута.

У сваіх дакладах прафесар — доктар тэх-нічных навук М. А. Бездароў і інжынер т. Брегман асвятлілі вяртальна пытанні: «Шклопадобныя і газанадобныя парокі (свіль, камен, пухар і мошка), прычыны іх узнікнення, распазнаванне і меры наўрашэння». З сядзгалімамі на данама пытанні выступалі інжынерныя работні-кі шкляной прамысловасці інжынерны тт. Аропін, Рубінчыч і Абрамовіч. З вельмі пачынам дакладам на тэму «Якасць шкла і вузлавныя пытанні аспісантаў шкла-варных печоў» і важныя прашаючы выступіў інжынер Галюўскага Нарком-прама РСФСР т. Кузімін.

Нарада прыняла рад рашэнняў. У пры-ватнасці, паставіліся арганізаваць дзей-сныя кантроль якасці прадукцыі на суча-снай навуковай аснове, прасіць ў перыяд снежаль 1940 г. — сакавік 1941 г. ра-дарад-курсаў для павышэння квалі-фікацыі работнікаў лабараторыі, састаў-ных печоў, інжынернага і адміністрацый-нага персаналя і т. д. для аяснення

ЗА РУБЯЖОМ

Англа-германская вайна
Германскія паведамленні

БЕРЛІН, 27 лістапада. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае зводку вярхоўнага камандавання германскай арміі: У сувязі з неспрыяльнымі метэаралагічнымі ўмовамі германская авіяцыя абмежавала свае баявыя дзеянні ў ноч на 26 лістапада і ў дзень 26 лістапада і праводзіла толькі разведку і асобныя палёты. У выніку начной бомбардыроўкі ў Эваншмузе ўзніклі шматлікія пажары. У часе атакі англійскага каравана суднаў паблізу Фалмута быў патаплен калійны карабль водамяшчэннем у 7 тысяч тон. Лі вусны Тэмзы бомбамі пашкоджаны два гандлёвыя пароходы сярэдняга танажа.

Англііскія паведамленні

ЛОНДАН, 27 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе агенства Рэйтар, учора ноччу германская авіяцыя працягла назіраць актыўнасць. Некаторыя бомбы скінута галоўным чынам на Лондан, у заходняй частцы Англіі і ў адным пункце ў Сарыяніі Англіі. Страты і колькасць афар значныя.

Вайна паміж Грэцыяй і Італіяй

АФІНЫ, 27 лістапада. (ТАСС). У паведамленні грэчаскага міністэрства дзяржаўнай безапаснасці гаворыцца, што 26 лістапада самалёт праціўніка бомбардыраваў Ліксурыйн (на востраве Кефалінія) і некалькі вёсак у Эпіры. Сяць афар сярод грэчаскага насельніцтва. Востраў Корфу таксама падвергся бомбардыроўцы і кулямётнаму абстрэлу.

Англа-італьянская вайна

ЛОНДАН, 27 лістапада. (ТАСС). У каміоніке камандавання англійскіх паветраных сіл, апублікаваным у Каіры, гаворыцца, што англійская авіяцыя працягвае аказваць падтрымку наступленню грэчаскіх ваяцкіх частак, зружваючы адступленне італьянцаў. У раёне Эльбасана англійскія самалёты абстрэлі з кулямётнаў перыярыяльныя калоны мотанарыянта і пяхоты. Многа машын нашкоджана і выведзена са строю. Італьянскія пяхоты наведзены вялікія страты.

У Аргірастоне англійскія самалёты бомбардыравалі і пашкоджалі склады. У Італьянскай Усходняй Афрыцы англійскія самалёты бомбардыравалі вялікі транспарны парк праціўніка паблізу Асаба. Вялікі пажар, выкліканы бомбардыроўкай, быў відавч на адлегласці 50 міль.

Англііскі друк аб гутарцы генерала дэ Голя з Чэрчылем

ЛОНДАН, 27 лістапада. (ТАСС). Газета «Дэйлі тэлеграф» уяўляе гутарку генерала дэ Голя з Чэрчылем, піша, што апрача палітычных пытанняў абмяркоўвалі таксама праблемы ваяскага, эканамічнага і арганізацыйнага характару. У прыватнасці, абмяркоўвалася пытанне аб парадку адукацыі, асабна чына і скарыстання французскіх ваяцкіх, якія знаходзяцца зараз у Англіі, аб скарыстанні рэсурсаў французскіх калоній у Афрыцы для патрб ваяны і аб супрацоўніцтве паміж французскімі калоніямі ў Афрыцы і прыляганчым да іх англійскімі калоніямі і з Бельгііскім Вонго. Генерал дэ Ларміна астаяпа ў Афрыцы ў якасці вярхоўнага камісара і галоўнакамандуючага ваяцкімі на тэрыторыях, якія падпарадкаваліся генералу дэ Голю. Генерал Катру, хопя яго афіцыйнае становішча нічо не вызначана, лічыцца вярхоўным камісарам французскіх узладзяў на Вялікім Усходнім і ў Пхіім акіяне. Генерал Жанпіём, як мяркуецца, возьме на сябе камандаванне ваяцкімі генерала дэ Голя ў Англіі і ў далейшым будзе ўзначальваць французскі экспедыцыйны корпус.

Заява Чэрчыля

ЛОНДАН, 26 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе агенства Рэйтар, сёння ў палатне абшчыны прэм'ер-міністра было задана пытанне, ці звернецца ён да паслуг Ватыкана або якой-небудзь нейтральнай дзяржавы аб тым, каб выстуць прапанову аб заключэнні 48-гадзінага перамір'я на каляды. Чэрчыль даў на гэтыя пытанне адмоўны адказ. На дадатковае пытанне, ці абмяркуе англійскі ўрад такую прапанову, калі яна будзе атрымана ад якой-небудзь нейтральнай дзяржавы, Чэрчыль адказаў, што англійскі ўрад, безумоўна, адхіліць яе.

Плывучыя міны ля берагоў Швецыі

СТАВГОЛЬМ, 27 лістапада. (ТАСС). Машыны штурм прыбылі за апошнія суткі да заходняга ўзбярэжжа Швецыі ў раёне Бухуслен вялікую колькасць мін. У выніку ўрываў разбуран рад буюлаў, у многіх ламах разбіты шыбы. Частка жыхароў прыбражэнай паласы адправілася ўглыб краіны. На ўзбярэжжы паміж гарадамі Стрэмстад і Вінга былі завуляваны 54 плывучыя міны. Усе судны паяржаны аб пагражаючай ім у сувязі з гэтым небяспечы.

Ад'езд намесніка Народнага Камісара Замежных Спраў паўпрада СССР у Германіі тав. В. Г. Дзюканова

26 лістапада з Масквы ў Берлін выехаў намеснік Народнага Камісара Замежных Спраў паўпрада прадстаўнік СССР у Германіі тав. В. Г. Дзюканова. На Беларускай вакзале тав. В. Г. Дзюканова праводзілі: намеснік Старшыні СНБ СССР і Народнага Камісара Замежных Спраў тав. А. Я. Вышынскі, адзін з работнік Народнага Камісара Замежных Спраў, а таксама састаў германскага пасольства на чале з паслом п. фон Шулэнбург, пасол Ірана п. Саед, пасол Турцыі п. Хайдар Актай, пасланнік Грцыі п. Дзіамантануос, пасланнік Югаславіі п. Гаўрыловіч, пасланнік Румыніі п. Гафенку, паўпрад Тувінскай Народнай Рэспублікі гр. Намчак, павераны ў справах Афганістана п. Каюм хан і прадстаўнік савецкай і замежнай прэсы.

Даклады і гутаркі аб жыцці і дзейнасці С. М. Кірава

ПОЛАЦК, 26 лістапада. (Па тэлефону). Працоўныя гор. Полацка дзейна рыхтуюцца да поштыя даклады з дня зладзейскага забойства вярнага саратніка вялікага Сталіна—Сергея Міронавіча Кірава. На прадырмствах, ва ўстановах і калгасах праводзіцца дэмаў і гутаркі аб жыцці і дзейнасці незабыўнага С. М. Кірава. Сёння ў раённым Доме партыйнай асветы адкрылася вялікая выстаўка, прысвечаная пацкаму трыбунаў рэвалюцыі. Такая-ж выстаўка адкрыта і ў чыгуначным партыйным кабінце.

МАГІЛЕЎ, 26 лістапада. (БЕЛТА). Працоўныя абласці шырока адзначаюць пошту галавіну з дня зладзейскага забойства трыбуна-бухарынскай бандай палкага трыбуна рэвалюцыі, незабыўнага Сергея Міронавіча Кірава. На ўсіх прадырмствах, ва ўстановах, калгасах, саўгасах, МТС і навуальных установах праводзіцца гутаркі і даклады аб жыцці і рэвалюцыянай дзейнасці саратніка вялікага Сталіна—Сергея Міронавіча.

ГОМЕЛЬ. (Нар. «Звязды»). Працоўныя Гомеля рыхтуюцца да 6-й галавіны з

дзя значнага забойства саратніка вялікага Сталіна, кіраўніка ленынградскіх большавікоў С. М. Кірава. На прадырмствах, ва ўстановах, на былых выбарчых участках горада праводзіцца гутаркі і даклады аб жыцці і рэвалюцыянай дзейнасці палкага трыбуна Сергея Міронавіча Кірава.

Віцебск. (Па тэлефону). Даклады і гутаркі аб жыцці і рэвалюцыянай дзейнасці С. М. Кірава арганізуюцца на прадырмствах, ва ўстановах і навуальных установах горада.

Пры Доме партыйнай асветы адкрыта выстаўка, прысвечаная жыццю і дзейнасці С. М. Кірава, арганізавана ў Доме партыйнай асветы.

30 лістапада ў Доме партыйнай асветы адбудзецца сход партыйнага, комсамоўскага і профсаюнага актыва горада, прысвечаны памяці незабыўнага Сергея Міронавіча.

Новыя прадпрыемствы мясцовай прамысловасці

У гэтым годзе ў раёне гарадоў і раённых цэнтраў рэспублікі ўступілі ў эксплуатацыю новыя прадпрыемствы мясцовай прамысловасці.

На віцебскай акумулярнай фабрыцы пущаны новы шэфальны пях. Будаванне ала абшліся ў 3 з лішнім мільёнаў рублёў. Выдзена пахартуюча да пуску музыкальнай фабрыкі ў Барысаве. На плану фабрыка ўжо ў першым квартале 1941 года павіна даць 850 піянін. У далейшым яна будзе выпускаць 3.800 піянін у год. Хутка будзе здан у эксплуатацыю пях на вырабу мясарубак на віцебскай заводзе «Комінтэрн». Завод будзе выпускаць штогод да 50 тысяч мясарубак.

Набудаван рад прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці ў гарадах і раённых цэнтрах заходніх абласцей БССР.

Заванчацца праект рэканструкцыі гродненскага веласіпеднага завода. Пасля расшырэння і рэканструкцыі завод будзе выпускаць да 50.000 веласіпедоў у год. У Ломжы адноўлен чыгуначнапійны завод. Зараз тут выпускаюць сельскагаспадарчыя машыны — малаткі, самазрэзкі і іншыя. На адпаведнае завода зрахована звыш 300.000 рублёў. Нягледзячы на пухачы і эксплуатацыйны новы завод, які вырабляе прадметы шырокага спажывання, у Беластоку. Ён вырабляе аконныя і дзверныя гарнітуры, дзверныя ручкі, завісы, дзіцячыя каласкі і г. д.

Расшырэнне завода імені Чкалава

Для павелічэння вытворчасці веласіпедных ланцугоў Соўнарком БССР настанавіў расшырыць завод ланцугоў «Гала» імені Чкалава ў Мінску.

Другі ўсебеларускі фестываль музыкі ў калгасах

З вялікім поспехам праішоў першы тур другога ўсебеларускага фестываля музыкі ў калгасах Магілёўскай абласці. Брыгады артыстаў выступалі ў Крычаўскім, Чэрныкаўскім і Прапойскім раёнах.

Хроніка

Совет Народных Камісараў БССР назначыў тав. Каралева Паўла Бузьміча намеснікам начальніка Упраўлення дзяржаўных працоўных рэзерваў пры СНБ БССР. (БЕЛТА).

Зводка Наркамзема БССР

АБ ХОДЗЕ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ РАБОТ У КАЛГАСАХ ПА РАЕНАХ РЭСПУБЛІКІ НА 25 ЛІСТАПАДА 1940 Г. (У процантах да плана)

Table with columns: Область і раён, Планаваў лічыць са сцяг лічыць або выпрацаваў (у проц. да выпрацавання), Планаваў збоіна, Перавыраваў проц. да выкарыстання, Сблассі і раёны, Планаваў лічыць са сцяг лічыць або выпрацаваў (у проц. да выпрацавання), Планаваў збоіна, Перавыраваў проц. да выкарыстання.

ГАДАВЫ ПЛАН—ДА 12 СНЕЖНЯ

На працягу ўсяго гаспадарчага года мінская скурвалагарыяная фабрыка імені Кудышова з месца ў месці састыматэчна на пераыканвала сваю вытворчую праграму па ўсіх паказальніках. За 10 месяцаў прадпрыемства дала прадукцыі на 19.205 тысяч рублёў — 109,5 проц. плана. Прадукцыйнасць працы павысілася на 48,8 проц.

Вырабаў першага сорту выпушчана 89,4 проц. замест 87,7 проц. на плану. Сабеспыт прадукцыі ніжэй да 5,3 проц. (заданне 2,3 проц.). За першыя тры кварталы фабрыка эканамічна 1.094 тысяч квадратных дэцыметраў скуры, 3.096 метраў тэкстылю.

Рыхтуючы дастойную сустрэчу ХХІІІ гадавіне Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, калектыву набыў усе новыя і новыя тэмны. У сапрацоўства ўступілі цэхі, брыгады і асобныя рабочыя. Новыя вытворчы ўздым даў свае рэзультаты. Кастрычніцкае заданне выканана на 120,5 проц.

Паспехі, дасягнутыя ў перадсвяточным слаборыцтве, калектывам пярва замачаваны. Гэта ясна пацвяржае работа фабрыкі ў лістападзе. За 20 дён план выканан на 124,2 проц. Зборны пях ужо завяршыў сваё галавое заданне.

У калектыве каліваецца 418 стаханавцаў. Яны паказваюць высокую ўзровень работы. 70 чалавек з'яўляюцца двухсотнікамі. Матарыстка Суетава, рэзчык Малашкевіч, футляршчык Спрыдовіч выканаваюць сваю норму на 210—215 проц.

Гадавы план выканалі датэрмінова

Калектыву мінскай абутковай фабрыкі імені Тэльмада 27 лістапада датэрмінова выканала гадавую праграму. Выпушчана на 4.180 тысяч рублёў абутку.

За 10 лістапада пляхам зніжэння сабокошту закончана 100 тысяч рублёў прашыма і 151 тысяча дэцыметраў скуры. 250 тысяч рублёў эканомі атрымана ад рацыяналізатарскіх прапаноў.

Культурнае абслугоўванне выбаршчыкаў

ВІЛЕЙКА, 27 лістапада. (БЕЛТА). Калектывы мастацкай самадзейнасці абласці праводзіць шырокую работу па культурнаму абслугоўванню выбаршчыкаў. Драматычныя, харавыя і музыкальныя гурты тымбожата Дома сацыялістычнай культуры выступалі перад выбаршчыкамі

ПАВЕДАМЛЕННІ

28 лістапада, у 8 гадзін вечара, у Доме тэхнікі адбудзецца лекцыя на тэму: «Роль грошай у СССР». Лекцыю чытае кандыдат эканамічных навук тав. Навіцон. Кошт білета 1 рубель.

30 лістапада ў Доме парткурсаў (вул. Карла Маркса, № 31) адбудзецца інтэрнацыянальны вечар, прысвечаны 18-гадоваму юбілею МОП'а. Пачатак у 8 гадзін вечара.

Парадак дня: 1. Данна ад 18-годзі МОП'а. 2. Канцэрт. Білеты можна атрымаць у ЦК МОП'а

Адзаны рэдактар Т. С. ГАРБУНОУ.

Дзяржаўны ордэна Леніна Вялікі Тэатр оперы і балета БССР. Першы Беларускі дзяржаўны ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычны тэатр. Дзяржаўны ордэна Леніна Вялікі Тэатр оперы і балета БССР. Дзяржаўны ордэна Леніна Вялікі Тэатр оперы і балета БССР.

Дзяржаўны ордэна Леніна Вялікі Тэатр оперы і балета БССР. Трыльбі. Опера ў 5 картинах. Музыка ПРАСОФ'СКАГА. Вылеты ў КАСОВ ТЭАТРА. Пачатак у 8 г. 30 м. веч.

Дзяржаўны ордэна Леніна Вялікі Тэатр оперы і балета БССР. ДА ВЕДАМА УСІХ ПРАДП'ЯЕМСТВАУ, ВЕДАМСТВАУ І АРГАНІЗАЦЫЯІ. Беларуская ГЛАВВТОРЦВЕТМЕТ НКЦМ СССР аб'яўляе.